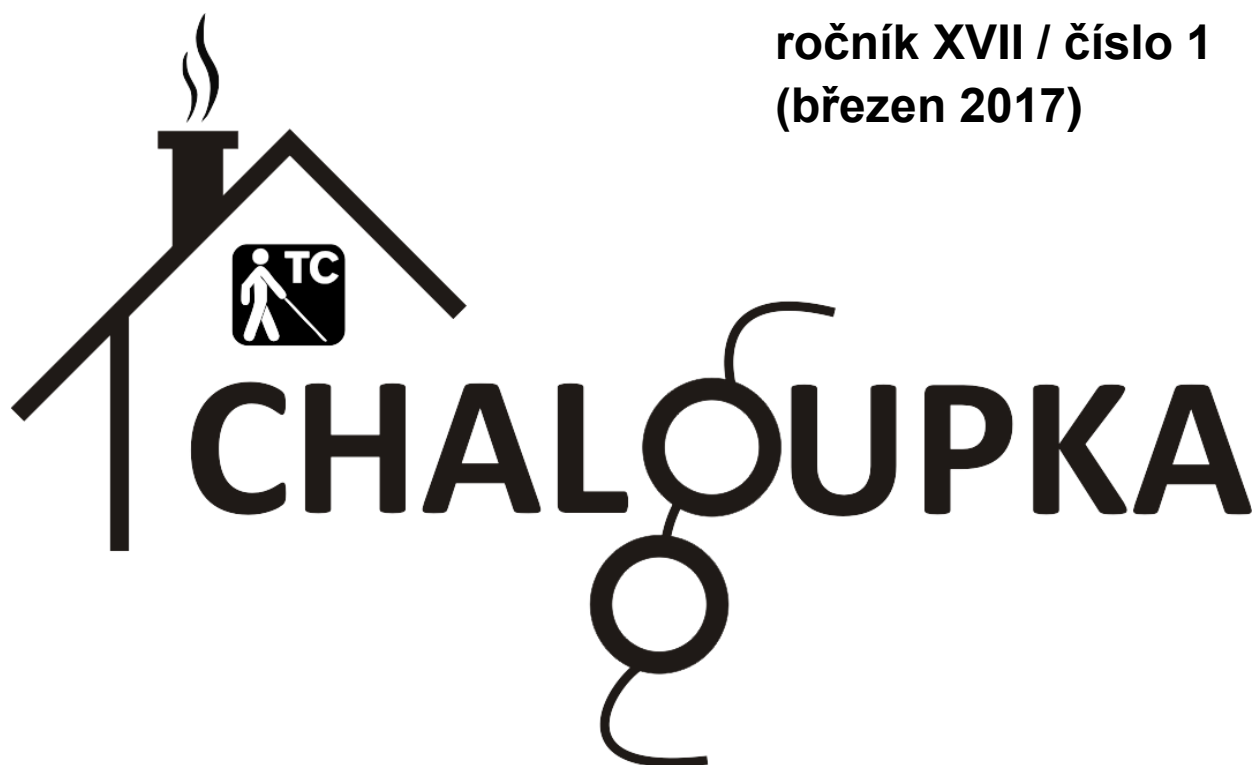

ročník XVII / číslo 1
(březen 2017)

**Časopis pro zrakově postižené z Brna
a Jihomoravského kraje vychází ve zvětšeném tisku,
ve slepeckém tisku, v digitální podobě a jako
audionahrávka.**

**Vydává:
TyfloCentrum Brno, o. p. s.
Chaloupkova 3
612 00 Brno**

**Časopis od roku 2005 dotuje Úřad městské části
Brno-Královo Pole (kralovopole.brno.cz).**

Obsah čísla

CO JE U NÁS NOVÉHO	3
Novinky v aktivizaci	3
Tmavomodrý festival trošku jinak	4
ZAŽIJTE S NÁMI	5
Pojďme se společně těšit na jaro v Brně	5
Zažijte v Břeclavi.....	6
AZ kvíz a nové stolní hry ve středisku.....	6
Jarní výlety	6
Co pro vás připravujeme ve Znojmě	7
INFORMACE PRO KAŽDÉHO	9
Brnem cestou necestou	9
Nová expresní linka E56	9
Seniorbus jede	9
Cestování v prostředcích MHD Brno	10
Změny v brněnské MHD.....	11
Chytré zastávky.....	11
Počítače vládnou světu	12
Kdo chce kam, pomozme mu tam	13
UDÁLO SE U NÁS	15
Klienti poznávají proměny přírody v ročních obdobích!..	15
Květinová krása uprostřed závějí	16
Zimní akce v břeclavském středisku	18
Za poznáním druhohor a jejich velikánů	18
Valentýn v TyfloCentru Znojmo	19
Co se dělo ve Vyškově	20
PÍŠETE SAMI SOBĚ	22
Česká televize pro nevidomé	22
Chvilka poezie.....	23
Taneční	24
HLAVOLAMOVÉ OKÉNKO	28
Logické hádanky.....	28
Slovní přirovnání	29
PODĚKOVÁNÍ	30
UŽITEČNÉ KONTAKTY	32

Novinky v aktivizaci

Už jsme Vás zvali na výlety, na kytky i zvířata a tak teď pozvánka trochu jiná. Akční. Přijďte si s námi zastřílet! Ne, ne, nelákáme vás na nic militantního, nabízíme vám možnost pravidelně si cvičit koncentraci, sluch i pevnou ruku, a to vše při zvukové střelbě. A tak v klubovně vás očekáváme s terčem, pistolí i velkou zvědavostí, jakpak nám to střelení půjde.

Ale v klubovně vás nečeká jen cvičná zbraň s kamerou, pozor, čeká vás tam i naše další a nová lektorka jógy – moc milá paní Eva Hradílková.

Pojďte se tedy s námi protahovat, hýbat, prostě aktivně žít ...

Všechny zve srdečně Ditta Pokorná

Již 10 let lze v České republice poskytovat sociální služby legálně pouze pod registrací Ministerstva práce a sociálních věcí. Celý systém za těch 10 let doznal spousty změn, kterým se neustále musíme přizpůsobovat. Na počátku bylo např. nutné služby registrovat samostatně do každého města či obce, nyní je možné mít v rámci jedné služby více míst poskytování. Postupně jsme tak pod jedinou registraci převedli služby asistenční i poradny, nyní od 1. ledna 2017 také služby aktivizační. Pro klienty má tato změna výhodu v tom, že pokud uzavřou smlouvu o poskytování služby daného druhu, např. aktivizační služby v Břeclavi, nemusí pak uzavírat smlouvu na stejný druh služby v Brně a naopak.

Hana Bubeníčková

Tmavomodrý festival trochu jinak

S jarem je neodmyslitelně spjat Tmavomodrý festival. V letošním roce dojde k více změnám.

Jednak se mění čas konání. Pořadatel (Turistické a informační centrum města Brna) se rozhodlo o posun konání na konec dubna. Hlavní přehlídka hudebních vystoupení bude v sobotu 29. dubna od 13 hodin v Divadle na Orlí. Prostor je to poměrně stísněný.

Výstavu kompenzačních pomůcek tedy uspořádáme v pátek 28. dubna od 15 do 19 hodin při zahájení Tmavomodrého festivalu na tradičním místě v Bílém domě, na Žerotínově nám. Můžete se těšit na Tyflopomůcky Olomouc a tradiční firmy, které se každoročně výstavy účastní.

Tradiční sobotní setkání zrakově postižených uživatelů výpočetní techniky se již neuskuteční. V termínu 13. a 14. května Teiresiás, středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky Masarykovy univerzity pořádá již tradiční odborné workshopy, které si v posledních letech získaly velkou oblibu. Tímto jste srdečně zváni.

Sledujte naši e-mailovou konferenci jm-info, ve které určitě zveřejníme podrobnější informace.

Hana Bubeníčková

ZAŽIJTE S NÁMI

Pojďme se společně těšit na jaro v Brně

A ptáte se na co? Tak samozřejmě na jaro, na teplo, na společnost lidí, které znáte z TyfloCentra a také na pěkné zážitky! Rádi bychom pro velký úspěch znovu si dopřáli komentovanou prohlídku brněnského letiště, zase se vydáme do lesů, luhů a hájů s milou paní inženýrkou Prýmkovou a se zlatou naší paní Zlatou vyjedeme třeba cvičit do přírody. Také chceme spojit potravu pro duši i tělo (mňam, mňam) a plánujeme zážitkové piknikové odpoledne v Lamacentru Hády. Je libo si k něčemu voňavému přičichnout či pokochat se krásou jara v prostředí světoznámém? Tak tedy vypravte se s námi na komentovanou prohlídku do prostor výstaviště Flóra Olomouc. A když už bude tepleji, co tak s námi a s ošetřovatelem zvířat vyjít zase na prohlídku brněnské či tentokrát hodonínské ZOO?

Tak vidíte sami, že my se už na jaro i léto ve vaší společnosti svědomitě chystáme a těšíme. A tak nezbyvá, než si přát, ať nám slouží zdraví, trošku i počasí a věříme, že nám bude společně na všech cestách zase moc hezky...

Ditta Pokorná a Simona Jelečková

Zažijte v Břeclavi

AZ kvíz a nové stolní hry ve středisku

Také si rádi procvičujete paměť? Prospívá to všem. Proto jsme od nového roku zařadili do svých pravidelných aktivit zábavnou soutěžní hru AZ- kvíz. Proti sobě hrají 2 týmy. Jejich cílem je pomocí správné volby pole, které získají za dobře zodpovězenou otázku, spojit tři stany trojúhelníku. Otázky ve hře máme všeobecné i tematické. Některá ze soutěžních odpolední proběhnou na téma věda a technika, historie a zeměpis nebo sport a příroda. Nejen s AZ kvízem si procvičíme paměť a zavzpomínáme na znalosti nejen ze školních lavic. Od našeho sponzora jsme dostali hry Zlaté Česko a Česko pro pamětníky. V nich se dovíme více například o osobnostech, kultuře nebo českých „nej“. Pokud vás hry a soutěžení baví, přijďte si to vyzkoušet s námi.

Jarní výlety

Letos nám paní zima ukázala, že dokáže pořádná kouzla. V lednu mrzlo, až to praštělo a ani na sníh nebyla skoupá, což je v Břeclavi spíš neobvyklé.

V únoru máme ještě naplánovanou návštěvu Hydrometeorologického ústavu společně s dalšími středisky. Doufáme, že i tato aktivita nás obohatí o spoustu nových poznatků, ale už se těšíme, jak se trochu oteplí a přibude aktivit, které se konají venku. Na letošní jaro máme naplánovány dva výlety. V květnu bychom se rádi vydali na některé z malých zámečků v Lednicko-valtickém areálu, jejichž zmenšené kopie jsme si na podzim prohlédli v Lichtenštejnském domě. Nenáročná trasa lesním terénem dlouhá přibližně 7 km začíná u autobusové zastávky Valtice hájenka. Proveďte

nás kolem Rendez-Vous, Kaple Svatého Huberta, Tří Grácií, Nového Dvora až k Apollonovu chrámu. V červnu bychom rádi zavítali do Muzea vesnice jihovýchodní Moravy ve Strážnici a „omákli si“ jak se žilo v horských oblastech Slovácka, a také v úrodné části Pomoraví, kde se mnoho rolníků zabývalo pěstováním vinné révy. Právě expozice o jejím pěstování od nejstarších dob až po současnost je ojedinělou svého druhu v ČR. Budeme rádi, pokud se k nám na tyto akce připojí i další střediska.

Elena Výtisková

Co pro vás připravujeme ve Znojmě

Taky už se těšíte ven? Letošní zima nám stále ještě připomíná to, na co jsme už dlouho nebyli zvyklí, v zimě totiž sněží a mrzne, až praští. A abychom se zahřáli, začali jsme pro vás připravovat aktivity na krásné rozkvétající jaro i slunné a teplé léto.

Díky velkému zájmu klientů o nové vědomosti a trénování paměti jsme do našeho programu zařadili celoroční soutěž s názvem Velká hra o zlatý mozek. Hlavní náplní této soutěže budou už tradiční paměťolamy, doplněné o další zajímavé hry na rozvíjení paměti. Druhým ročníkem bude pokračovat i bowlingová soutěž O zlatou kuželku.

S paní Svatavou Holubovou už pro vás plánujeme sezónní turistické vycházky národním parkem Podyjí a jeho okolím, těšit se můžete na poznávání přírody všemi smysly: zrakem, hmatem, sluchem, čichem, ale i chuťovými buňkami.

V dubnu se můžete těšit na atraktivní exkurzi brněnského letiště v Tuřanech, spojenou s odborným

výkladem a prohlídkou prostor, kam se běžný návštěvník nedostane.

Naši klienti jsou zvyklí, že na jaře i v létě jezdíme na různé zajímavé výlety, tentokrát navštívíme Třebíč a její židovskou čtvrt', která je jako zmenšený svět. Je jedinou kompletně dochovanou židovskou čtvrtí v Evropě a jedinou židovskou památkou UNESCO mimo území Izraele. Spolu s břeclavským střediskem se projdeme kolem historických budov, umístěných v Lednicko-valtickém areálu, takzvaných Salet, které mnozí z vás znají z výstavy miniatur v Břeclavi.

A to není zdaleka vše, pokud chcete mít přehled o všech připravovaných akcích, čtěte pozorně náš program a určitě si z naší nabídky vyberete.

Eva Pexová

Brnem cestou necestou

Nová expresní linka E56

Od 12. prosince 2016 jezdí v rámci městské hromadné dopravy v Brně nová expresní autobusová linka. Má označení E56 a během 25 minut dopraví cestující od bohunické nemocnice do Technologického parku. Vede po trase a zastávkách Nemocnice Bohunice - Univerzitní kampus - Pisárky - Královo Pole, nádraží - Podnikatelská - Edisonova - Technologický park a zpět. Ve špičkách pracovních dnů jezdí v patnáctiminutových intervalech.

Seniorbus jede

Dne 1. června 2016 byl v Brně zahájen ostrý provoz tzv. "seniorbusu."

Jeho služeb mohou využívat - a také hojně využívají - i zrakově postižení držitelé průkazů ZTP nebo ZTP/P. O tuto službu je tak velký zájem, že Dopravní podnik musí denně odmítat zhruba 30 zájemců, které z kapacitních důvodů již není možné uspokojit.

Proto je potěšitelné, že došlo k uvolnění dalších finančních prostředků a na jaře bude zakoupeno ještě jedno vozidlo pro rozšíření této služby.

Seniorbus jezdí denně, tedy i o sobotách a nedělích, od 6 do 22 hodin a objednávat jej musíte s předstihem alespoň 24 hodin na telefonním čísle 731 518 348. Při objednávání na poslední chvíli je nutné počítat s tím, že vozidlo již může být vytíženo.

Cestování v prostředcích MHD Brno

Pravděpodobně víte o tom, že nástup nevidomých cestujících do dopravních prostředků hromadné dopravy je doporučován předními dveřmi. Má to své opodstatnění - řidiči nás mají víc na očích a můžou tak snáze ohlídat, jestli už jsme v pořádku nastoupili nebo vystoupili. Pro cestující, kteří však například mají vedle zrakových i pohybové potíže, nebo nastupují s vodícím psem do dopravních prostředků s úzkým prostorem v přední části vozidla, je však vhodnější nastupovat až druhými, případně třetími dveřmi, vedoucími do nízkopodlažního prostoru. V takových případech nás řidiči těchto vozidel žádají, abychom jim to dali nějak na vědomí. To uděláme snadno tím, že při nástupu vyšleme z vysílače povel č. 4 (signál "nástup nevidomého") a při vystupování z vozidla zase dvakrát zazvoníme, stejně jako kdybychom vystupovali s kočárkem. Díky tomu o nás bude řidič vědět a našemu nástupu či výstupu bude věnovat zvýšenou pozornost.

Stejný důvod, tedy zajištění větší bezpečnosti nevidomých cestujících vede některé řidiče k tomu, že se nás ptají na to, kde budeme vystupovat. A je především v našem zájmu, abychom jim to řekli.

Odpovědi typu: "Co je Ti po tom," nebo "starej se o sebe", vám osobně, ale ani celé naší komunitě rozhodně neprospívají. Proto vás i já prosím, pokud vyžadujeme slušnost a ohleduplnost vidící veřejnosti vůči nám, tak i my sami musíme být stejně slušní a ohleduplní vůči nim.

Změny v brněnské MHD

Od 11. prosince 2016 došlo ke změnám jízdních řádů MHD i k několika dalším změnám v brněnské hromadné dopravě. Z těch nejzásadnějších to jsou:

1. nově jsou zřízeny zastávky Škrobárenská (v ulici Masné u areálu bývalých mrazíren) a Černovické nábřeží (v ulici Černovické nábřeží),
2. u řady zastávek došlo ke změně režimu zastavování,
3. vybrané spoje linky 10 jsou ve špičkách pracovních dnů prodlouženy od zastávky Nové sady až do smyčky Švermova; jezdí po trase linky č. 8; výrazně se tak zlepšila dopravní obslužnost centra Spielberk Office, Úřadu práce a Justičního paláce,
4. trasa linky 64 byla prodloužena z původní konečné zastávky Životského přes zastávky Masná - Hladíkova - Škrobárenská - Černovické nábřeží - Černovická, až do zastávky Komárov; zpět jede přes zastávky Konopná - Škrobárenská - Hladíkova, Masná a Životského, odkud dále pokračuje po své stávající trase; nově tak zpřístupňuje dosud neobsluhovanou jižní část ulice Masné, obchodní komplexy Ponávka, Industria a areál bývalých mrazíren; zároveň tak vzniklo nové přímé spojení mezi Židenicemi a Komárovem.

Chytré zastávky

Vedle LED diodových elektronických informačních panelů, o kterých jsme se na stránkách Chaloupky už dříve zmiňovali, uvedl Dopravní podnik města Brna do provozu i menší, třířádkové panely. Nazývá je "chytré zastávky" a instalovány jsou na vybraných tramvajových zastávkách MHD. V průběhu loňského roku byl jejich původní počet 56 kusů rozšířen o dalších

8, takže dnes už je jich v provozu celkem 63 na 35 zastávkách. Instalovány jsou, až na výjimky, na každé zastávce 2 kusy - zpravidla přímo na označníku zastávky v obou směrech.

V roce 2017 bude jejich počet opět výrazně rozšířen o dalších 52 kusů na 36 tramvajových zastávkách. Tyto zastávky byly vytipovány na základě zvýšeného pohybu nevidomých cestujících. Přehled konkrétních zastávek vybavených těmito panely najdete na našich webových stránkách <http://bariery.centrumpronevidome.cz>

do Chaloupky zpracoval Josef Konečný

Počítače vládnou světu

V dnešní době se očekává, že každý uchazeč o zaměstnání ovládá práci s počítačem. Pro těžce zrakově postižené jsou zpřístupněné počítače a telefony nepostradatelnou pomůckou, která jim nejen usnadňuje každodenní život, ale slouží jim i jako důležitý komunikační most.

Z těchto důvodů jsme pro vás připravili nový rekvalifikační kurz, který lépe odráží vaše potřeby. Je určen osobám s těžkým zrakovým postižením, které potřebují nejen pro své současné povolání, ale i s ohledem na budoucí pracovní uplatnění, umět nejen obsluhovat osobní počítač, ale je především zaměřen na kancelářskou práci.

Vhodné je, aby uchazeč po absolvování kurzu měl přístup k osobnímu počítači se speciálním programovým vybavením, vybraným s ohledem na jeho zrakové postižení, který bude moci následně využívat v souvislosti s pracovním uplatněním.

Absolvent kurzu je schopen samostatně zpracovat textový dokument v publikovatelné podobě, dokáže využít a dodržovat základní typografické zvyklosti. Umí opatřit text obrázky a tabulkami. V Excelu je schopen pracovat s běžnými tabulkami, je schopen takové tabulky vytvářet a opatřovat základními výpočty a formátováním. Dokumenty mají publikovatelnou podobu se všemi běžnými grafickými úpravami. Kurz má délku 80 vyučovacích hodin, 2 hodiny pak trvá závěrečná zkouška. Absolvent obdrží certifikát.

Cena rekvalifikačního kurzu je 55 000 Kč. O úhradu nákladů rekvalifikace mohou uchazeči o absolvování kurzu požádat Úřad práce. Zájemce o počítačový kurz má možnost nás kontaktovat na telefonu 774 715 101 nebo na e-mailové adrese: info@tyflocentrumbrno.cz.

Rekvalifikační kurz je určen klientům, kteří mají těžké zrakové postižení a potřebují pro své současné nebo budoucí pracovní uplatnění dovednosti související s obsluhou osobního počítače, a to především s ohledem na kancelářskou práci.

Martin Vrána

Kdo chce kam, pomozme mu tam

Potřebujete vyplnit formulář nebo složenku a sami už na to nevidíte? Potřebujete někdy doprovodit k lékaři, na poštu či do obchodu? Přišlo Vám vyúčtování za elektřinu a těžko se v něm orientujete? Přivítáte pomoc s roztříděním věcí v domácnosti nebo asistenci při nákupu? Pokud jste na některou z otázek odpověděli kladně, nebojte se obrátit na pracovnice Asistenčních služeb nevidomým, které Vám poskytnou další informace.

Službu můžete využít, pokud máte zrakové nebo kombinované postižení (z nichž jedno je zrakové) a je vám alespoň 16 let. Službu poskytujeme také seniorům. I pokud využíváte jiné služby TyfloCentra, je třeba s námi uzavřít smlouvu o poskytování asistenčních služeb. Jejím podpisem se však nezavazujete k čerpání služby, pokud však po dobu jednoho roku službu nevyužijete, její platnost skončí. Smlouvu lze také kdykoli bez udání důvodu ukončit.

Výše úhrady za službu činí 120 Kč za hodinu, platí se podle skutečného času, tj. 2 Kč za minutu. V případě, že asistence trvá 30 minut nebo méně, platí klient i cestu pracovníka k němu a zpět 90 Kč za hodinu, tedy 1,50 Kč za minutu.

Služby můžete využít na území města Brna a ve městech, kde fungují naše detašovaná pracoviště (Znojmo, Břeclav, Moravský Krumlov).

V případě, že potřebujete občas zajistit např. vyzvednutí léků v lékárně nebo někam zavést autem, nabízíme i možnost tzv. fakultativních služeb.

Asistenční služby neposkytujeme osobám, které kromě těžké zrakové vady vyžadují specifický způsob komunikace: hluchoslepí nebo osoby, které mají kromě zrakového postižení i jiný druh postižení, znemožňující běžnou komunikaci. Doprovody nemohou být poskytnuty osobám, které kromě těžké zrakové vady používají k pohybu invalidní vozík.

Protože pracovnice asistenční služby v kanceláři moc často nepotkáte, obraťte na ně s dotazy a žádostmi o službu nejlépe telefonicky na čísle 774 715 088.

Martina Smrčková

UDÁLO SE U NÁS...

Klienti poznávají proměny přírody v ročních obdobích!

Naši klienti chodí rádi do přírody. A protože jsou naši klienti zvědaví a chtějí se také něco o přírodě dozvědět, navázali jsme v druhé půlce roku 2016 spoluprací s Ing. Alenou Prýmkovou. Paní inženýrka Prýmková je lektorka a průvodkyně, která vystudovala lesní inženýrství na Mendelově univerzitě. Má bohaté zkušenosti a znalosti o přírodě, které dokáže předat zajímavě a hlavně srozumitelně i pro nás laiky.

Na první komentovanou procházku jsme vyrazili na konci srpna a tím jsme zahájili cyklus výletů a besed Proměny přírody v ročních obdobích. Cílem tohoto setkání bylo poznat přírodní památky v okolí Vranova u Brna z pohledu právě probíhajícího ročního období – léta. Během procházky jsme si povídali o tom, co se děje v přírodě, když sluneční žár spaluje vše, na co dopadne. Ušli jsme celkově 6 kilometrů a všech 10 účastníků si tuto komentovanou procházku velmi chválilo.

V půlce září proběhla druhá vycházka s podtitulem „Putujeme babím létem“. Dozvěděli jsme se, co je babí léto a jak v přírodě probíhá. Po cestě jsme potkali několik studánek a Ing. Prýmková nám přečetla pár veršů od básníků, kteří se věnovali tomuto kraji ve svém díle.

Téma podzimu v přírodě jsme probrali na zatím nejnáročnější procházce, a to během výslapu na Velkou Babu v půlce října. Velká Baba je jeden z nejvyšších kopců přírodního parku Baba s výškou 446 m. n. m.,

nacházející se mezi Řečkovicemi a Ivanovicemi. Pro výšlap se rozhodl jeden zcela nevidomý klient a několik těžce zrakově postižených osob, které trápí i jiné než zrakové zdravotní problémy. Všichni ale za doprovodu svých průvodců vyšli zdárně na vrchol. Na důkaz našeho úspěchu jsme se všichni podepsali do vrcholové knihy, která byla uložena ve schránce u turistického ukazatele na vrcholu. Ten pocit překonání sebe sama za tu námahu stál.

Zatím poslední aktivitou s Ing. Prýmkovou byla přednáška Zima aneb ticho nad krajinou na konci listopadu. Povíдали jsme si o tom, co se v přírodě děje, nebo naopak neděje v zimě. Poznávali jsme také po hmatu plody různých plodin a společně jsme vyhodnotili sluchové mapy, které jsme tvořili na minulých procházkách přírodou. Na počtu zúčastněných klientů (celkem 10 posluchačů) i množství kladených dotazů je vidět, že zájem o přírodu mezi našimi klienty je velký. I proto budeme v těchto procházkách a besedách pokračovat i v roce 2017.

Aktivity proběhly v rámci projektu Do přírody s bílou holí finančně podpořeného Statutárním městem Brnem (dotace z Odboru životního prostředí Magistrátu města Brna).

Simona Jelečková

Květinová krása uprostřed závějí

Ten den ráno vyšel z domu snad jen ten, kdo opravdu musel. Sníh byl všude, tramvaje moc nejezdily. Ale my jsme se přesto ve středu 1. února sešli v Pisárkách všichni. Osm statečných a jeden pes. Vystoupali jsme do kopce Hroznovou ulicí k vile Stiassny.

Tam uprostřed zahrady v krásné vile z 30. let na nás dýchlo jaro. Konala se tam totiž výstava Květiny v kouzlu třicátých let. Nádherné květinové vazby ozdobily a provoněly interiér tohoto skvostu brněnské architektury. Mohli jsme obdivovat nádhernou funkcionalistickou – přesněji puristickou – stavbu, účelově uspořádané místnosti, detaily dobového nábytku. A také třeba koupelnu z tmavě zeleného kamene - dar Fidela Castra, který tu kdysi přenocoval.

Vilu brněnského architekta Ernesta Wiesnera její majitelé – továrník Stiasny s rodinou – obývali pouze tři roky. V roce 1938 opustili republiku. Za války využívalo vilu Gestapo, koncem války ji pustošila Rudá armáda. Po válce sloužila jako „Vládní vila“ k reprezentačním účelům. Dnes ji spravuje Národní památkový ústav a navštívit ji může každý. To všechno a ještě mnohem víc jsme se dověděli z poutavého výkladu sympatického pana průvodce.

Když jsem vilu po více, než hodině opouštěli, slíbili jsme si, že na jaře navštívíme také krásnou zahradu, která teď odpočívá pod sněhovou peřinou. Brodili jsme se zpět k zastávce tramvaje a bylo nám hezky. Ten nevšední zážitek a vůni květin jsme si odnášeli do svých domovů. A určitě nikdo z nás nelitoval, že se do toho nečasů vydal. Stálo to za to.

Marie Hauserová, OO SONS Brno-sever

Zimní akce v břeclavském středisku

Astronomická zima nastala 21. prosince, já si však dovolím napsat i několik vět o akcích, které proběhly o něco dříve.

V půlce listopadu jsme s klienty zamířili do Technického muzea v Brně na výstavy Brno na dvou kolech a Kultura nevidomých. Obě výstavy mají své kouzlo. Na výstavě Kultura nevidomých nás nejvíce zaujal proces, kterým se testovalo osmibodové slepecké písmo a přístroj na výuku hry na hudební nástroje, kdy nevidomý učitel může současně pracovat s více žáky. Dlouhodobá výstava Brno na dvou kolech nás seznámila s historií Masarykova okruhu a prohlédli jsme si motocykly ze soukromé sbírky Václava Svobody. Nezapomenutelným zážitkem je „jízda na motocyklu“. Návštěvníci výstavy mají možnost nasednout na stojící motocykl a pomyslně se na něm projet s větrem ve vlasech (pěkně na nás foukal větrák). V prosinci jsme blížící se Vánoce přivítali besedou o vánočních zvycích a tradicích. Ve výtvarné dílně jsme si vyrobili andělíčka z korálků a krásně vonící svíčky ze včelího vosku. V lednu jsme zavítali do Břeclavského muzea na výstavu Egypt – dar Nilu. Ta nám přiblížila jednu z největších starověkých civilizací. Seznámili jsme se nejen s panovnickými rody, ale také s životem běžných obyvatel Egypta.

Elena Výtisková

Za poznáním druhohor a jejich velikánů

V lednu jsme se s našimi klienty vydali do Brna, kde Technické muzeum ve spolupráci s firmou West Media a Fakultou strojního inženýrství VUT připravili unikátní výstavu robotických modelů dinosaurů zasazených

do prostředí druhohorní přírody. Na výstavě se prezentuje více než šedesát statických robotických modelův životní velikosti, které díky nejmodernějšímu výzkumu v oboru mechatroniky a paleontologie umožňují návštěvníkům téměř autentický zážitek podobný efektům filmové série Jurský park, umocněný světelnými, zvukovými, ale i pachovými prostředky. Náš průvodce nás přivítal a svůj výklad začal povídáním o vzniku a vývoji rostlin a živočichů v druhohorách. A právě nadřád dinosaurů se stal symbolem druhohor. Klienti si poté zahráli na archeology a zkusili vyhrabat v písku na paleohřišti model kostry jednoho z prvních nalezených dinosaurů. Následně jsme se vydali na samotnou výstavu. Celou dobu nás provázel autentický řev dinosaurů a v některých případech jsme si mohli osahat dokonalou imitaci kůže dinosaurů, kterou používá triková tvorba v americkém filmovém průmyslu, někdy byla k osahání celá kostra, i jednotlivé pohyblivé modely. Výstavu jsme zakončili poslechem a sledováním doprovodného filmu, který ilustroval přírodu druhohor a jednotlivé druhy velkých dinosaurů, kteří v té době žily. Zakončen byl několika teoriemi, které se věnovali zániku tohoto majestátního druhu.

Jako vždy měla výstava v Technickém muzeu velmi vysokou úroveň a vstřícnost průvodců a pracovníků vůči skupině zrakově postižených byla perfektní. Děkujeme za vstřícné přijetí a těšíme se na další návštěvu.

Eva Pexová

Valentýn v TyfloCentru Znojmo

Den svatého Valentýna, známý také jako svátek zamilovaných, nemá v České republice dlouhou tradici. Tento svátek k nám doputoval z USA a stává se stále

atraktivnějším. V tento den se především mladé dvojice vzájemně obdarovávají květinami, bonboniériami a různými dárečky. Ve znojenském TyfloCentru jsme se rozhodli pojmout tento svátek po svém a ve výtvarných dílnách, které si rychle získaly oblibu, jsme si vyrobili přáníčka s valentýnskou tematikou. Klienti pak měli možnost vyrobenými přáníčky potěšit rodinné příslušníky, přátele nebo své blízké. Klienti si mohli vyrobit bambulková přáníčka vytvořená z malých bambulek lepených na šablonu ve tvaru srdce nebo přáníčka šitá. U šitých přáníček měli klienti „předpíchaný“ vzor srdce a postupně začali se šitím od středu k okraji. Díky jednoduchosti a pěknému výsledku si většina klientů vyrobila více než jedno přáníčko.

Na jarní měsíce plánuje znojenské TyfloCentrum řadu výtvarných dílen s jarní tematikou. Klienti si budou moci vyzdobit své domovy jarními zápichy do květináčů nebo kraslicemi zdobenými netradičními technikami.

Lenka Šlahorová

Co se dělo ve Vyškově

Ve středisku jsme uspořádali besedu s očním lékařem MUDr. Liborem Němcem, který velice pěkně a citlivě klientům předával rady a doporučení. Trpělivě naslouchal a odpovídal na jejich dotazy.

Další aktivitou ve středisku byla velmi zajímavá přednáška o léčivých bylinkách. Klientům se přednáška líbila, dozvěděli se o využití bylinek v domácnosti nebo v lékařství. Jaké bylinky jsou vhodné ke sbírání a jak je správně sušit pro další potřebu. Přednáška byla velice poučná.

Naši klienti mají rádi výlety. V listopadu jsme navštívili společnou akci pořádanou TyfloCentrem Znojmo

na televizní výstavu Vysílá studio Brno, která byla o historii brněnského studia od prvopočátků, kdy se vysílalo z pasáže Typos, až po blízkou budoucnost vysílání z nové budovy v Brně – Líšni. Dále jsme navštívili Arcidiecézní muzeum v Olomouci, které je jedinou památkou v České republice, která získala ocenění “Evropské dědictví“. Navštívili jsme i výstaviště Flora, kde jsou Palmové skleníky, které patří k nejstarším ze sbírkových skleníků olomouckého výstaviště a k největším svého druhu v České republice.

V prosinci a v lednu se uskutečnil klienty velmi oblíbený bowling, který má vždy velký úspěch.

Sylva Škvárová

Česká televize pro nevidomé

Dne 16. ledna jsem se zúčastnila besedy s Českou televizí, kterou zajistila předsedkyně SONS paní Marie Hauserová. Přednáška i následující diskuse se týkala zvukového popisu obrazové scény (Audio Description, zkratka AD).

Zástupkyně ČT paní Petra Mašková nás úvodem seznámila s tím, jakým způsobem se zvukový popis pořizuje, poté nám promítla povídku Karla Čapka „Případy pana Janíka“, opatřenou zvukovým popisem. Byla jsem nadšena poslechem povídky - doplňková hlasová informace byla kvalitní, umožnila mi pochopit veškeré dění a představit si vzhled jednotlivých postav.

Promítání obohatila konzultantka zvukového popisu Míša Latíková zvukovými vjemy, které se vztahovaly k ději povídky - účastníci měli hádat zvuky, které byly propojeny s dějem povídky (takže jsme mohli slyšet např. louskání oříšků veverky či skřípání podlahy pod vražednými kroky).

Následná diskuse byla bohatá, paní Mašková ochotně odpovídala na dotazy účastníků besedy. Tuto službu České televize považuji za velice prospěšnou, myslím, že nám nevidomým velmi obohacuje zážitky ze sledování pořadů ČT a umožňuje nám tak plnohodnotně pochopit sledované pořady.

Zuzka Poulová

Zimní krajina

Měsíc leden kraluje rukou pevnou.
Napřed mráz všude se prohání,
ve městě, na vesnici i pod strání.
Za několik dní napadne i sněhové nadělení.
Děti se radují, sněhuláka si stavějí
A nad krajinou sněhové vločky se snášejí.

Sníh vše přikrývá,
všude čisto, široko i daleko bílá peřina.
Jen v hávu černém havrani,
krákají to své: „Krá, krá, krá!“
A bílo je na polích i nad strání.

Jiří Maršálek

Touha

Sluníčko zahřívá moje líce,
nedovol milého ztratit více,
den je jak studánka stříbrná,
kdo skloní se k ní, úsměv má.

Vodu z ní nabereme do dlaní,
pramínek k pramínku uhání,
menší pramínek dohoní větší,
vznikne potůček zurčící.

**Kamínky voda hladí, vzniknou oblázky,
ten nejhladší kamínek Ti vložím do dlaně,
milá vzpomínka na tuto chvíli
ať navždy zůstane.**

Jitka Kachlíková

Taneční

**„Jak zpívá Jiří Schelinger: Hurá, už jsou tady taneční,
chvíle pro mě skoro sváteční, když klouzá, klouzá
nožka po parketách.**

**A František Čech v té písničce říká: „Tak tančete,
tančete. Je to rumba. Raz dva tři, raz dva tři. Hop, upadl
si Jirko.“**

**Tohle se mi naštěstí nestalo. Až takové dřevo jsem
nebyl. Na první taneční asi každý z nás rád vzpomíná.
I vám bylo jednou sedmnáct. Opět cituji slova z písničky
od Václava Neckáře. Ale tohle má být příběh, nikoliv
úryvky z písniček. Tak tedy začneme s vyprávěním.“**

**Jistě si vzpomínáte, že když se ozvalo: „Pánové.“
Nastal hrozný zmatek. Z pravého rohu sálu si běží
tanečník do rohu právě opačného pro tu svou
vyvolenou. Zatím aspoň tanečnici. No a obráceně
z druhého rohu na opačnou stranu zase běží jiný
tanečník.**

**Takže na slovo „Pánové“ se mládenci co nejrychleji
rozbíhají pro své potenciální partnerky. Různě
se křížujeme a proplétáme k dosažení toho svého
objektu.**

**Vystartuji a jsem skoro v půli cesty za svým vysněným
cílem. Vtom zazní: „Pánové, posad'te se!“**

Kdybychom se my tanečníci v tu chvíli proměnili v automobily, byl by slyšet hrozný kvikot brzd, smyků a někteří by dokonce udělali hodiny.

Zdárně běh ubrdím a vcelku se dostávám na své původní místo. Celý zpocený dosedám.

Znova se ozve: „Pánové, zadejte se!“ A nastává znovu blázinec. My kluci máme však docela štěstí, jelikož je zde asi o dvanáct dívek více, než nás mládenců. Ozve se menší odkašlání. Tentokrát jsem to nestihl, ale je stále z čeho vybírat. Jako v pohádce si vybírám ze dvanácti panen. Kterápak je ta pravá? Požádám o tanec hned třetí dívku, která zůstala s ostatními nezadaná. Tančí hezky a dobře se mě s ní i povídá.

Avšak jiná situace je, když zazní dámská volenka. Tři dívky stojí u mé židle a skoro současně povídají: „Smím prosit?“ To je ale situace. Jsem červený až za ušima.

„No tak kterou?“ směje se mé druhé já. Jsem na rozpacích a je to na mě znát. Přesto si musím jednu vybrat. „Dělej rychle a nezapomeň, že ty, na které nevyjde, ti to neodpustí,“ směje se mé horší já. To je situace. Jednu z krásných slečen si vybírám a druhým se, s mírným úsměvem, omlouvám.

Nejradši jsem tančil mimo hlavní sál, v přísálí. To se to točilo, když bylo dost místa. Ale to nás zas vyhmátla učitelka. Hned blýská aparátem, aby měla pěknou momentku. Fotografie se pak objeví na nástěnce v zámečnické dílně.

Po tanečních, když jsme měli jen půl hodiny na doprovod svých partnerek, než nám jel autobus, jsme prožívali nezapomenutelné situace. Skoro pokaždé to někdo nestihl včas doběhnout. Tož jsme odjížděli bez něho. Byl ponechán na pospas osudu. Kdo pozdě chodí, sám sobě škodí. Znáte to.

Mnozí z nás byli prvně vážně zamilováni a dostali, či dali prvně pusy. Ano, opravdu. Já vím, že dnes je už některá dívčina zklamaná životem již ve čtrnácti, ale i když se mi to nechce moc přiznat, patřím ke střední generaci. Člověk se cítí stále mlád, když jej pozdraví nějaká patnáctiletá, teprve pak mu to dochází. Pojdme se ovšem ještě vrátit do sálu.

Největší legrace bývala při korzu. To se chodilo kolem sálu a mělo se vtipně bavit společnici. Prostě konverzace. Kráčím se svou oblíbenou dívkou a vyprávíme si. Před námi jde dvojice a stále mlčí.

Vtom on najednou povídá: „To je dnes ale hezky.“

Podívám se na svou společnici a dodávám: „Sluníčko nám svítí.“

Moje společnice se přidává: „Škoda, že nesvítí měsíček.“ Přitom v sále svítilo hodně lustrů a vydávalo mnoho světla.

Ten taneční kolega ovšem řekl pouze a jen tu větu: „To je dnes hezky.“ Navíc se už nezmohl. Opravdu dosti komické.

Ovšem stávalo se i to, že kluk mluvil, snažil se a ona jen občas prohodila: „Hm!“ nebo „Vážně?“

Měli jsme v tanečních i pár soků a stalo se, že v zápolení o partnerku běžel jeden z nich jak o život. A když brzdil, neubrzdil. Nevím, jestli to znáte, jak moc to klouže v polobotkách na parketách a vždy dobře naleštěných. Tak se stalo, že porazil děvče sedící na židli a s ní pak prolítl zavřenými dveřmi, které byly za dívkou. Dveře vedly do předsálí. Takový karambol se jen tak nevidí. Naštěstí to dobře dopadlo. Nyní se ale vraťme k těm nočním doprovodům, kde již svítil nejen měsíček, ale i hvězdičky.

Zde vznikaly první básničky a prvé lásky. Mnohdy nevyšly ani básničky a ani velké lásky.

Jednu báseň na ukázkou – „Jsi jako růže květ, který se narodí jednou za sto let. Velice naivní sloka, to by zde vypadalo, kdyby tomu bylo tak“. A báseň pokračuje – „Jen s tebou chci se smát a už žádnou nechci znát“.

Kecá. Kolik jich pak ještě pozná. Ale stejně, mezi námi, kam čert nemůže, že jo, že jo?! Tam přeci nastrčí ženskou. Stejně je to divný, že se klučina vždy rozhodne pro tu nesprávnou. Už i Rumcajs si napřed vybral tu špatnou. Ovšem on to ještě stihl napravit. Inu pohádka. V životě by to nestihl. Nemohl by to v životě stihnout!

A tak se stává, vždy je tomu tak, že jsem si vybral tu nepravou. Jiná by se za vás třeba i rvala a to není třeba, ale taková vám není dost dobrá. Prostě Hlupák váhá a zase jsme u písničky. To by mohla být neplacená reklama. Určitě všichni poznali, že šlo o Katapult.

Vraťme se k tanečním. Naučil jsem se krásně tančit polku, nekecám, fakt, a to přitom žádnou Polku neznám osobně. Zatančím ji skoro jako mistr. Valčík mi moc nejde. Zas bych recitoval písničku - „Netančím a navíc nejsem místní!“

Ovšem s partnerkou, která to umí a trošku mě vede, tak to jo, to si nechám líbit. Potom mi to jde výborně. Válím i trochu waltz a mazurku. Dobře mi jde tango. Tango je můj sen, protančím tango celý den. Bez ustání, bez přestání, se svou paní tančit tango jen, žádnou přitom nemá, je můj sen.

Co dodat závěrem, snad kousek písně jen: „Vás ženy líbal jsem tak rád ...“

Jiří Maršálek

Speciální sekce pro Vás, co máte rádi humor, nebo nějaké ty hlavolamy. Doufáme, že je tato sekce pro Vás odlehčením a závěrečným zpříjemněním březnového vydání Chaloupky.

Své náměty a tipy na vtipy či hlavolamy můžete posílat na e-mail ordeltova@tyflocentrumbrno.cz.

Těšíme se na Vaše příspěvky!

Logické hádanky

Hádanka: Šašek a král

V jednom království žijí král a jeho dvorní šašek. Šašek nenávidí krále, král nenávidí šaška. Dohodnou se, že se jednoho dne otráví.

V celém království existuje jen dvanáct flakónků jedů a tyto jsou zamčeny v komnatě v zámku.

Jedy jsou očíslovány čísla od 1 do 12, se vzrůstajícím číslem roste i síla jedu. Funkce na lidský organismus je prostá? Vypiješ jed, umřeš. Každý silnější jed neutralizuje všechny slabší, což znamená, že jed číslo dvanáct neutralizuje všechny jedy, jedenáctka všechny kromě dvanáctky atd. (Pokud vypiješ jedenáctku a potom dvanáctku, nic se ti nestane. Pokud vypiješ dvanáctku a potom jedenáctku, umřeš). Král jde do komnaty s jedy jako první a vybere si všechny sudé jedy (2,4,6,8,10,12). Pak jde do komnaty šašek a vezme si, co zbylo. Sejdou se v trůnním sále, každý z nich naplní jeden pohár a podá jej tomu druhému, který jej okamžitě vypije. Následně si každý z nich ještě jednou

naplní pohár, tentokrát už pro sebe, a vypije ho (v naději, že se tím zachrání).

Jak to šašek udělal, že se druhého dne probudil, ale král zemřel?

Předpoklady: Každý (šašek i král) chce **PŘEDNOSTNĚ** přežít. Pokud přežije, pak chce co možná nejjistěji otrávit toho druhého. Každého jedu je jen jedna dávka? Nelze ji dělit. Jedy jsou kapaliny bez barvy a zápachu a mají stejnou hustotu jako voda.

Při řešení téhle hádanky je nutné číst každé slovo v zadání s nejvyšší ostražitostí. Řešení je možné odhalit jak přesným analytickým myšlením, tak selským rozumem. Pokud chcete, napište si do reakce o nápovědu. Přišli jste na to nebo se necháte podat? Na vyžádání zašleme řešení nebo si na něj počkejte v příštím čísle.

Slovní přirovnání

V dnešní době se používá hodně ustálených slovních spojení či přirovnání – poznáte je všechny?

Lepší pozdě,

Bližší košile,

Každý ví, kde ho

Sejde s očí, sejde

Každá liška svůj

Každý je strůjcem

Kdo jinému jámu kopá

Kam vítr

Marta Ordeltová

PODĚKOVÁNÍ

Vážení a milí přátelé,

dovolte mi, abych poděkovala všem příznivcům, podporovatelům, partnerům a dárcům za hmotnou i morální podporu, bez které by TyfloCentrum Brno, o.p.s. nemohlo poskytovat kvalitní sociální služby napříč celým regionem Jižní Moravy.

V roce 2016 se podařilo pro naši organizaci získat finanční prostředky v celkové hodnotě více, než 470 000 Kč, za které ještě jednou všem dárcům velmi děkujeme.

Mezi pravidelné dárcce TyfloCentra Brno o.p.s. patří také firma Gumotex, a.s. v Břeclavi. Z finančního daru Gumotexu ve výši 100 000 Kč byly stejně jako loni, pořízeny pomůcky, které využívají naši klienti především při besedách, materiál, nástroje a pomůcky pro výrobu v naší dílně HapAteliér, a mnoho dalšího.

V předvánočním období umožnila společnost Gumotex, a.s. naší chráněné dílně HapAteliér prodej výrobků přímo před branami firmy. Zaměstnanci Gumotexu tak mohli zrakově postižené podpořit koupí pěkného či praktického dárku a současně tím potěšili i svoje nejbližší.

Další významnou finanční podporu jsme obdrželi od Nadačního fondu Českého rozhlasu Světluška, která podpořila naši dílnu HapAteliér částkou 60 000 Kč.

Kromě Gumotexu, a. s. a Nadačního fondu Českého rozhlasu Světluška v roce 2016 naši společnost finančně podpořili:

- + **AC Nielsen Czech republic s.r.o.,**
- + **ATWEB Consulting s.r.o.,**
- + **Center Servis s.r.o.,**
- + **Česká střelecká nadace,**
- + **Esteticon s.r.o.,**
- + **Lear Corporation, a.s.,**
- + **Nová Mosilana, a.s.,**
- + **O. C. Tech s.r.o.,**
- + **Solodoor, a.s.,**
- + **Velux Česká republika s.r.o.,**

Z nadací

- + **Nadace umění pro zdraví**

Soukromí dárci

- + **Eva Brunnerová,**
- + **David Horký,**
- + **Vít Mádr,**
- + **JUDr. Yvona Malířová a Petr Malíř,**
- + **Miroslav Mihálik,**
- + **MUDr. Hana Obluková,**
- + **Alena Pokorná,**
- + **Jan Siebert,**
- + **Helena Šváblová,**
- + **Petr Šebek,**
- + **Benetiová Tibora,**
- + **Jiří Večeřa,**
- + **Alena Zapletalová**

MOC DĚKUJEME.

Barbora Skalníková, PR & FR

UŽITEČNÉ KONTAKTY

TyfloCentrum Brno, o. p. s., Chaloupkova 3, Brno

***Vedení společnosti* 515 919 770**

e-mail: vedeni@tyflocentrumbrno.cz

RNDr. Hana Bubeníčková – ředitelka 774 715 100

Kateřina Pokorná – provozní manažerka 774 715 102

Eliška Bártová – asistentka vedení 774 715 092

Den pro neobjednané klienty v Brně: čtvrtek 13 – 17 hod.

***Dispečink asistenčních služeb* 515 919 670**

e-mail: asistence@centrumpronevidome.cz

Mgr. Martina Smrčková, vedoucí dispečinku 774 715 088

Mgr. Tereza Ferdová, sociální pracovníce 774 715 094

Centrum sociální rehabilitace a technické pomoci

e-mail: info@centrumpronevidome.cz

**Mgr. Martin Vrána, vedoucí lektor, metodik, poradenství
515 919 666, 774 715 101**

**Petr Kusák, poradenství, technik, lektor
515 919 668, 774 715 103**

**Bc. Ivona Finstrlová, DiS., sociální pracovník
515 919 668, 774 715 103**

**Bc. Eva Hrubanová, sociální pracovník
515 919 667, 774 715 103**

Další lektoři a konzultanti:

Ing. Jan Pokorný, Bc. Martin Baláž 515 919 665

Lektoři kurzů sociálních dovedností:

PhDr. Zbyněk Galvas, Marie Švejdvá 515 715 774

Centrum aktivizace a poradenství 515 919 672

e-mail: aktivizace@centrumpronevidome.cz

e-mail: poradna@centrumpronevidome.cz

Mgr. Ditta Pokorná, vedoucí sociální pracovnice

515 919 672, 774 715 097

Mgr. Simona Jelečková, sociální pracovnice

515 919 671, 774 715 095

Bc. Marta Ordeltová, administrativní pracovnice

a koordinátorka dobrovolníků 515 919 670, 774 715 090

Zlata Zumrová, cvičení (středa)

Eva Hradílková, cvičení (úterý)

Josef Konečný, konzultant pro odstraňování

architektonických bariér 517 814 112, 774 715 110

e-mail: bariery@tyflocentrumbrno.cz

Detašovaná pracoviště v Jihomoravském kraji

Břeclav: Mgr. Elena Výtisková

adresa: 17. listopadu 1a, 690 02 Břeclav

tel. 532 308 076, 774 715 106

e-mail: breclav@centrumpronevidome.cz

Znojmo: Lenka Šlahorová, Eva Pexová

adresa: Masarykovo nám. 19, 669 02 Znojmo

tel. 532 307 909, 774 715 107, 774 715 109

e-mail: znojmo@centrumpronevidome.cz

Den pro neobjednané klienty (Břeclav, Znojmo)

středa 13 – 17 hod.

Moravský Krumlov: Eva Pexová (pondělí a pátek)

adresa: Růžová 39, 672 01 Moravský Krumlov

tel. 774 715 109

e-mail: m.krumlov@centrumpronevidome.cz

Den pro neobjednané klienty: pondělí 13 – 17 hod.

Dílňa HapAteliér, Poděbradova 58, Brno 532 307 958

e-mail: hapatelier@centrumpronevidome.cz

Mgr. Petr Sýkora, Ph.D., vedoucí 774 715 099

Jana Brzobohatá DiS., sociální pracovnice 774 715 096

Ivana Cimrmanová, DiS., sociální pracovnice 774 715 096

Bc. Jana Rumpalová, sociální pracovnice 774 715 096

RNDr. Ludmila Grolichová, správce e-shopu 774 715 093

Tyfloservis - krajské ambulantní středisko Brno

Ing. Bc. Petr Karásek (vedoucí)

Mgr. Eva Žížlavská,

Bc. Marcela Vasilovská

Bc. Barbora Peštová

Kamenomlýnská 2, 603 00 Brno

Tel. 541 212 810, 608 572 335-7

e-mail: brno@tyfloservis.cz

Oblastní odbočky SONS v Brně

Brno-střed (Josef Kaplan)

pondělí a čtvrtek 9 – 12 a 14 – 16 hod. 515 919 776

e-mail: brnostred-odbocka@sons.cz

Brno-sever (Marie Hauserová) 778 412 715

pondělí a úterý 9 – 12 a 14 – 16 hod. 515 919 776

e-mail: brnosever-odbocka@sons.cz

Průvodcovské služby v Brně:

1. Dispečink asistenčních služeb naší společnosti

tel. 515 919 670, 774 715 088, 774 715 094

e-mail: dispecink@tyflocentrumbrno.cz

2. Průvodcovská služba ve stanici Brno, Hlavní nádraží

tel. 725 886 395 (k dosažení i v noci) nebo 725 764 984

3. DP asistent – průvodcovská služba Dopravního

podniku města Brna, tel. 543 174 318, 543 171 350

Dům na Chaloupkové č. 3

Na sečtenou v příštím čísle.

Redakčně pro vás připravili: Hana Bubeníčková, Josef Konečný, Elena Výtisková, Ditta Pokorná, Simona Jelečková, Marie Hauserová, Lenka Šlahorová, Eva Pexová, Sylva Škvárová, Martin Vrána, Martina Smrčková, Barbora Skalníková

Do časopisu přispěli: Josef Maršálek, Jitka Kachlíková, Zuzka Poulová

Příjem příspěvků, úprava a sestavení: Marta Ordeltová

Grafická úprava a formátování textu: Hana Bubeníčková

Foto na str. 8, 21: Lucie Košinarová

Korektury: Hana Bubeníčková, Katka Pokorná

Audio verzi namluvil: Borek Kapitančík

Zpracování zvukové podoby: Jan Pokorný

Korektury bodového tisku, textová podoba: Jan Pokorný

Úprava textu a tisk v bodovém písmu: Petr Kusák

Na distribuci se podíleli: Marta Ordeltová, Martin Kubiš

DMS DRAK ze svých mobilů zašlete na 87 777

Slepota může postihnout kohokoliv z nás.

Pomozte nám postavit moderní dům sociálních služeb pro nevidomé Josefa Chaloupky.

Přispět můžete zasláním dárcovské SMS:

DMS DRAK

nebo zasláním roční dárcovské SMS

DMS ROK DRAK

Měsíčně po dobu jednoho roku se z vašeho účtu mobilu odečte cena jedné dárcovské SMS.

**Cena jedné DMS je 30 Kč,
přispějete nám částkou 28,50 Kč.**

DĚKUJEME

**Sbírkové konto projektu Dům služeb pro nevidomé
Josefa Chaloupky, č. ú.: 30015 – 2025306339 / 0800.**